

Muutos 2023 -työryhmän väliraportin taustaksi:
KUINKA TYÖRYHMÄN ESITYS SYNTYI?

Rakennusliitto
BYGGNADSFÖRBUNDET

Muutos 2023

Työryhmän väliraportti, toukokuu 2021

Miksi organisaatiouudistus?

Rakennusliiton järjestörakenteen perusta on luotu 100 vuotta sitten, kun Rakennustyöväen liitto perustettiin keväällä 1924. Vanhimmat liiton nykyisistä jäsenyhdistyksistä ovat aloittaneet toimintansa jo 1800-luvulla. Aluejärjestöt luotiin yhdistysten (ammattiosastojen) alueelliseksi yhteistoimintaelimiksi yli 60 vuotta sitten, liittokokouksessa vuonna 1959. Maailma on muuttunut noista vuosista merkittäväällä tavalla.

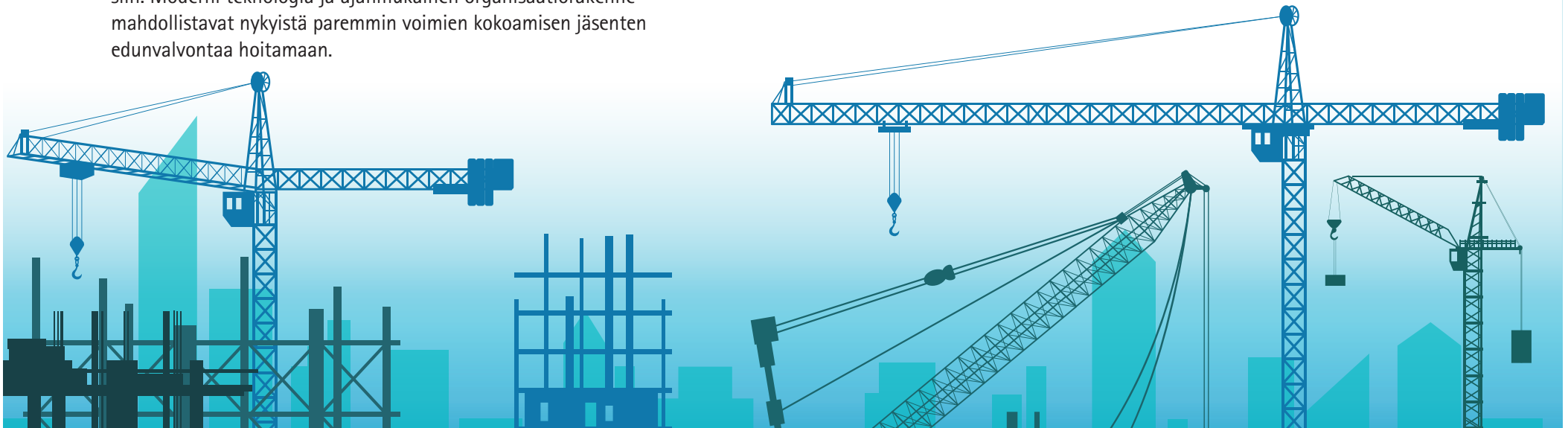
Liiton jäsenmäärä ja aktiivien määrä ammattiosastoissa ovat laskeneet. Kilpailu jäsenten vapaa-ajasta on kovaa ja yksilöiden muuttuneet arvot ohjaavat vapaa-ajanviettoa yhdistystoiminnasta perheen ja harrastusten pariin. Rakennustyön luonne on muuttunut ja työ entistä paljon liikkuvampaa. Vaikka perustehtävämme ei ole muuttunut, tulee meidän uudistua, jotta vastaamme ajan haasteisiin. Moderni teknologia ja ajanmukainen organisaatorakenne mahdollistavat nykyistä paremmin voimien kokoamisen jäsenten edunvalvontaa hoitamaan.

Kuinka työryhmä päätyi esitykseensä?

24. liittokokouksen toimeksianto keväällä 2019 oli valmistella perusteltu esitys tulevaisuuden organisaatiomalliksi, jossa jäsen on keskiössä. Ensimmäisessä kokoontumisessa hallituksen nimeämä Muutos 2023 -työryhmä loi kokonaiskuvaa suomalaisesta yhteiskunnasta ja palkansaajien arjesta siinä. Erityisesti perehdyttiin ihmisten mielikuviin ammattiyhdistysliikkeestä. Siitä lähdettiin liikkeelle.

Yhteensä työryhmä on kokoontunut kahdeksan kertaa. Niistä lähi-kokouksia on ollut kolme ja etäkokouksia viisi. Työryhmän työtä voi hyvällä syyllä kutsua prosessiksi.

Työryhmän esitys koostuu kahdesta osasta: tulevaisuuden organisaatorakenteesta sekä pohdinnasta siitä, minkälaisia toimintoja organisaation tulee tuottaa tasavertaisesti jäsenilleen.

Miksi päädyttiin esittämään edustajistomalliin siirtymistä?

Nyt käytössä oleva kolmiportainen hallintomalli etäännyttää jäseniä liiton päätöksenteosta. Liittokokous ja sitä edeltävät liittokokousvaalit eivät kiinnosta jäseniä. Tämä ilmenee vaikeuksista ehdokkaiden rekrytoinnissa sekä matalana äänestysaktiivisuutena, vaikka äänestämistä on pyritty helpottamaan mm. sähköisellä vaalilla.

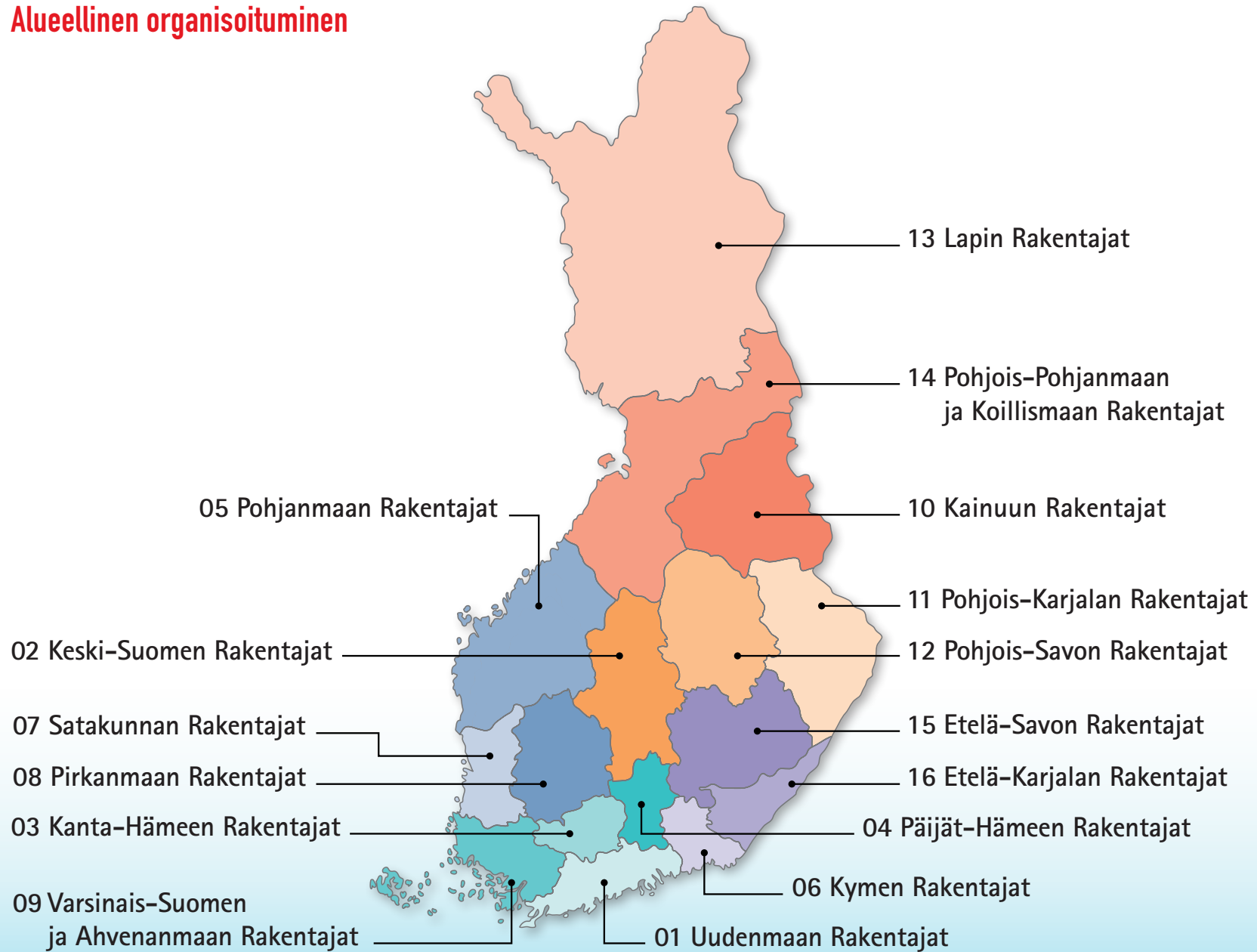
Vaaleilla valittu edustajisto korvaa liittokokouksen sekä nyky-muotoisen liittovaltuuston. Edustajiston valinnassa varmistetaan alueellinen kattavuus. Liittovaalilla valitut edustajiston jäsenet toimivat koko neljä vuotta kestäväen toimikautensa ajan aktiivisena osana liiton hallintorakennetta. Edustajisto jäsenineen on uudessa mallissa liiton ylin päätöksentekuelin, joka kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Edustajisto valitsee järjestäytymiskokouksessaan liitolle hallituksen, valvoo sen toimintaa ja tarvittaessa täydentää sitä. Hallitus toimii puheenjohtajansa johdolla ja on päätösvaltainen kaikissa niissä asioissa, joissa päätösvaltaa ei ole määrätty edustajistolle.

Edustajiston toimikausi on neljä vuotta. Edustajiston jäsenet valitaan alueyhdistyksittäin käytävillä suhteellisilla vaaleilla. Yhdistyksestä edustajistoon valitut henkilöt muodostavat samalla yhdistyksen hallituksen edustajistokauden ajaksi. Tarvittaessa edustajistoa/ yhdistyksen hallitusta täydennetään vaalituloksen määräämässä järjestyksessä.

Alueellinen organisoituminen

Miksi 16 alueyhdistystä?

Tavoitteena on jäsenten keskinäisen tasavertaisuuden varmistaminen, paikallisen/alueellisen edunvalvonnan vahvistaminen, byrokratian vähentäminen sekä toiminnan yleinen tehostaminen. Tavoitteena on tuoda yhdistykseen pitkäjännitteisyyttä ja vahvistaa jäsendemokratiaa.

Työryhmän esityksessä lähdetään siitä, että uudet alueyhdistykset perustetaan pitkälti noudattaen maakuntarajoja ja liiton henkilöjäsenet kuuluvat alueyhdistykseen automaattisesti jäsenrekisterissä olevan osoitteensa perusteella. Nykyiset jäsenyhdistykset tekevät itsenäisinä yhdistyksinä omat päätöksensä purkautumisesta/sulautumisesta alueyhdistykseen yhdistyslain edellyttämällä tavalla. Kaikki alue- tai paikallisen tason toimintaan kohdennettu taloudellinen panostus ohjataan uusien alueyhdistysten kautta.

Työryhmä esittää, että keväällä 2023 pidettävän Rakennusliiton 25. liittokokouksen päätösten perusteella valittu hallitus käynnistää toimet seuraavien 16 Rakennusliiton alueellisen jäsenyhdistyksen perustamiseksi: 01 Uudenmaan Rakentajat, 02 Keski-Suomen Rakentajat, 03 Kanta-Hämeen Rakentajat, 04 Päijät-Hämeen Rakentajat, 05 Pohjanmaan Rakentajat, 06 Kymen Rakentajat, 07 Satakunnan Rakentajat, 08 Pirkanmaan Rakentajat, 09 Varsinais-Suomen ja Ahvenanmaan Rakentajat, 10 Kainuun Rakentajat, 11 Pohjois-Karjalan Rakentajat, 12 Pohjois-Savon Rakentajat, 13 Lapin Rakentajat, 14 Pohjois-Pohjanmaan ja Koillismaan Rakentajat, 15 Etelä-Savon Rakentajat ja 16 Etelä-Karjalan Rakentajat.

Keskustelussa on vahvasti ollut esillä myös suora henkilöjäsenyys. Työryhmä päätyi kuitenkin esittämään 16 alueyhdistyksen mallia alueellisen/paikallisen toiminnan suunnittelun ja toteutuksen sekä jäsendemokratian vuoksi. Vaikka yhdistysten hallitusten toimikausi

onkin edustajistokauden (4 vuotta) mittainen, tulevan toimintavuoden toiminnoista sekä edellisen vuoden vastuuvapauksista päätetään sääntömääräisillä jäsenkokouksilla vuosittain. Tulevaisuudessa jäsenkokoukset voidaan normaalitilanteessakin järjestää etä- ja hybriditilaisuuksina.

Takaako rakenteen uusiutuminen myös toiminnan uudistumisen? Ei, mutta se mahdollistaa sen! Purkamalla nykyiseen, satojen yhdistysten liittorakenteeseen liittyvä lakisääteinen kokousbyrokratia, vapautuu resursseja varsinaiseen toimintaan. Tätä jäsenten kannalta törkeää ja mielenkiintoista toimintaa edustavat työllisyyden ja työehtojen parantaminen, uusien jäsenten rekrytoiminen ja sitouttaminen liittoon, luottamushenkilöiden vertaistuen organisointi, jäsenryhmittäin kohdennettu erityistoiminta (esimerkiksi sopimusalat, nuoret, naiset, veteraanit), yhteiskunnallinen edunvalvonta. Pyritään liittoidentiteetin vahvistamiseen periaatteella "liittojäsenyys on osa alan ammattilaisuutta".

Puheenjohtaja johtaa muiden hallituksen jäsenten kanssa yhdistyksen toimintaa syyskokouksessa hyväksytyn toimintasuunnitelman ja talousarvion pohjalta ja raportoi siitä toimintavuoden jälkeiselle kevätkokoukselle.

Käytännön toiminnan organisoimiseksi yhdistysten sisälle luodaan vapaamuotoisia toiminta-verkostoja eri osa-alueille. Liiton henkilöstö tukee verkostojen luomisessa. Yhdistysten viestinnässä sekä kokousten/tapahtumien/tilaisuuksien/valmennuksien toteutuksessa on mahdollista hyödyntää uudistuneita teknologiaratkaisuja.

Tällaisista elementeistä syntyy uudistunut RAKENTAJIEN TALO nykyisille ja tuleville rakennusalan ammattilaisille.